

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Radikalizmusprevenció a politikamentes oktatásban – lehetséges?

Egyedi radikalizmusprevenció [oktatási csomagot](#) mutatott be csütörtökön a **Political Capital kutatóintézet**. Az Európai Unió támogatásával megvalósult „**Extreme Dialogue**” projekt keretében hét – rövidfilmekből, a feldolgozást segítő oktatási anyagokból, valamint tanári segédletekből álló – csomag készült. A **14-18 éves korosztályt** célzó, iskolai használatra szánt anyagok alkalmazhatók iskolai és nem formális oktatási tevékenység keretében is.

Az oktatási csomag célja, hogy rámutasson a **szélsőséges eszmék és előítéletek következményeire**, illetve hogy **pozitív alternatívát kínáljon** az egyre inkább terjedő szélsőséges eszmék ellen.

A film használata és feldolgozása fejleszti a fiatalok **állampolgári és társas kompetenciáit, mint például a kritikus gondolkodást, az önálló véleményalkotást, az érveléstechnikát, a tudatos médiafogyasztást, az együttműködést**; mindezt interaktív és kreativitást fejlesztő gyakorlatok révén.

A projekt keretében készült **filmek egy valós szereplőre épülnek**; céljuk, hogy személyes történeten keresztül **mutassák be az előítéletek és a szélsőséges viselkedés romboló hatásait**, mind az egyénre, mind a szűkebb közösségre, mind a társadalom egészére. A filmek szereplői olyan személyek, akiknek az **életére rányomta a bélyegét a szélsőséges eszmék által vezérelt erőszak, akár elkövetőként, akár áldozatként**. A korábbi filmek és oktatási anyagok megtekinthetők a projekt oldalán: <http://extremedialogue.org/hu/>.

A [magyar film](#) egy **devecseri roma férfi történetén** keresztül mutatja be, hogyan hatott rá, családjára, valamint a város közösségére a **2012-es romallenes demonstrációban kicsúcsosodó előítéletesség és diszkrimináció**. A magyar csomag használatát 3 órás ingyenes tréning keretében mutattuk be pedagógusoknak és trénereknek.

A Political Capital nyilvános kerekasztal-beszélgetés keretében mutatta be a projektet, ahol az **iskolai radikalizmusprevenció** volt fókuszban. A beszélgetés során kiderült, hogy a **magyarországi iskolai keretek nem biztosítanak platformot a diákok számára érzékeny társadalmi kérdések megvitatására**. Ez egyrészt a **közéleti kompetenciák hiányához** vezet, másrészt **teret enged a szélsőséges gondolatok terjedésének**. A radikalizmus alapját képező kirekesztő nézetek egyre népszerűbbek a fiatalok körében, és az elmúlt hónapok eseményei, például a **bónyi rendőrgyilkosság, az MNA tevékenysége és a Teréz körúti robbantó esete** is jól mutatja, hogy a szélsőjobb oldali radikalizmus inkább erősödik, mintsem mérséklődik hazánkban.

Tarján Edina (interkulturális nevelés, Ifjúsági programok, Artemisszió Alapítvány), munkája során egyre inkább azt észleli, hogy a diákok sokszor kritika nélkül átveszik a sztereotípiákat, információkat, amiket látnak és olvasnak az utcai plakátokon, a közösségi oldalakon és a televízióban. Szerinte ennek veszélyeire válaszolnia kellene az oktatásnak, de sok pedagógus nem tud, vagy nem mer ezzel foglalkozni, ezért inkább civil szervezetek segítségét kéri.

Társfinanszírozta az Európai Unió „Bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem” egyedi programja

Oross Dániel (tudományos segédmunkatárs, MTA, Aktív Fiatalok kutatócsoport), elmondta, hogy a kutatásaik alapján a magukat radikálisnak valló hallgatók száma elenyésző, körülbelül 8 százalékra tehető. Szerinte azonban a gond az, hogy a közönyös, középen állók aránya sokkal nagyobb. Oross példája alapján, ha egy üres szobában egy-két ember hangja hallatszódik csupán, akkor azokat a hangokat a visszhang felerősíti. Ezzel szemben, ha bútorokkal teli szobában hallatják hangjukat, akkor visszhangjuk eltűnik.

Vitáris Balázs (magyartanár, Bethlen Gábor Általános Iskola Gimnázium) Oross Dániel gondolatát továbbfonva elmondta, hogy az osztályközösségek a legtöbb esetben a társadalmat képezik le. Szinte minden osztályban van egy-két nagyobb hangú, „bajkeverő diák”, míg a többség inkább csendes, közönyös. A pedagógusok döntő többsége egyetért abban, az a megoldás, ha a bajkeverőket büntetik meg. Ugyanakkor arra kevesen fektetnek hangsúlyt, hogy az osztály közönyös részét valamilyen módon aktivizálják, és a pozitív hangokat felerősítsék. Vitáris szerint azzal, hogy általában csak a hangadók, a „problémás” diákok kerülnek a figyelem központjába a pedagógusok tovább mélyítik a szakadékot, elzárják a párbeszéd lehetőségét, stigmatizálják a bajkeverőket, ezzel erősítve különállóságukat.

Boross Zsigmond Attila (rendőr, a jobboldali extrémizmus kutatásának nemzetbiztonsági szakértője) úgy véli, a radikalizmus kialakulásában nagy szerepe van azoknak a szubkulturális elemeknek, jelképeknek és szerepeknek, amelyeket a magyarországi szélsőjobb, paramilitáris szervezetek és mozgalmak tudnak nyújtani, ezzel megteremtve a közösséghez tartozás erős érzését. Ezért lenne szerinte fontos, hogy a pedagógusok ezt időben észrevegyék, és valamilyen alternatívát nyújtsanak ezeknek a fiataloknak az iskolai keretek között.

Bizonyos országokban, mint például Angliában, az iskolák kötelező, államilag meghatározott feladata a radikalizmusprevenció. Magyarországon nincs ilyen irányú állami kezdeményezés, pedig **egységes akarat hiányában a központosított oktatási rendszerben nem várható változás**. A magyar oktatási rendszer a „**politikamentességre**” hivatkozva nem ad rendszerszintű lehetőséget a társadalmi kérdések megvitatásához, és a **tanárok sem kapnak erre megfelelő felkészítést**. Mindez, kiegészülve **az egyre inkább radikalizálódó közbeszéddel, az ellenségképző politikai kommunikációval** (pl. kvótakampány), **termékeny talajt biztosít a szélsőséges eszmék terjedésének**. A Political Capital által bemutatott oktatási csomag az első lépések egyike, ami segíthet abban, hogy **a pedagógusok is szerepet vállalhassanak a radikalizmus megelőzésében**.

További információ:

- **Hunyadi Bulcsú**, vezető elemző, Political Capital
hunyadi@politicalcapital.hu, +36 20 7718728
- **Wessenauer Veszna**, elemző, Political Capital
wessenauer@politicalcapital.hu, +36 20 7718715

Társfinanszírozta az Európai Unió „Bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem” egyedi programja